

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ/MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek vedoucího práce/oponenta

Autor práce: Bc. Mária Vajda

Název práce: Analýza a pretesting audiovizuální tvorby v perspektivě sociologických metod

Autor posudku: Mgr. Petr Lupač, Ph.D.

Návrh klasifikace práce: ~~výborně~~ / ~~velmi dobře~~ / ~~dobře~~ / ~~nevyhovující~~

Základní charakteristika práce.

Dle autora je „cílem této diplomové práce (...) na základě provedeného výzkumu a zjištěných výsledků navrhnout doporučení pro optimalizaci projektu, který je součástí diplomové práce, a potvrdit uplatnitelnost sociologických metod v rámci výzkumu audiovizuální tvorby.“ (s. 8). Jde tedy o aplikovaný výzkum. Práce se ovšem nesaží jít nad rámec zadání zadavatele, pokud bylo takto základní (neřešení reprezentativity, shrnutí online diskuse a frekvence odpovědí), teoretická část práce působí spíše přívěsek psaný za účelem využití aplikovaného výzkumu v diplomové práci a s empirickou částí výrazněji nesouvisí. Práce má výrazné nedostatky jak co do kvality teoretické i empirické části práce a nedosahuje na základě dále uvedeného kritérií odborného textu prokazujícího osvojení znalostí studenta magisterského studia sociologie. Získaný materiál nicméně podle mého názoru umožňuje zpracování do přijatelné diplomové práce.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Cílem předložené práce je dle anotace „prokázat uplatnitelnost sociologických metod v rámci výzkumu audiovizuální tvorby“. V empirické části se pak dozvídáme, že cílem práce je „na základě z výzkumu získaných dat podat doporučení k optimalizaci upoutávky k připravovanému dokumentárnímu snímku v rámci zvýšení efektivity komunikace směrem k cílovému publiku.“ Kritéria pro uplatnitelnost metod ale v práci nejsou nikde uvedena. Výzkumná otázka je značně obecná, hypotézy vyvozené z teoretické části chybí. Závěr je shrnutím, odpovídá předchozímu textu.

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženou metodu a postup řešení?

Nedostatečně vyložená použitá metoda je jedním z hlavních problémů práce. Diplomant se odkazuje k tomu, že zvolený postup je obvyklý v marketingovém výzkumu (například při obhajobě omezení analýzy na analýzu četností na s. 43) a neuvádí další detaily, což je ale z hlediska vysokoškolské absolventské práce nedostačující.

V kvalitativní části tak chybí popis a zdůvodnění voleb při přípravě a vedení asynchronní online diskuse, chybí také explicitně vyjádřený a vysvětlený postup analýzy získaného materiálu. Je použitá „kvalitativní metoda“ něčím víc než jen shrnutím online diskuse? Z textu to není patrné. Autor dále nereflektuje riziko snow-ballu, který může vést k značně homogennímu, ale vzhledem k předpokládané cílové populaci upoutávky specifickému, souboru respondentů. Byla konstrukce vzorku nějak reflektována s ohledem na toto riziko? Je vzorek o velikosti šesti

respondentů pro kvalitativní část dostatečně heterogenní z hlediska cílové populace (věkově, co do horolezecké aktivity, atp.)?

Kvantitativní část trpí podobnými nedostatky. Zvolené dotazníkové šetření na dané skupině úplně obchází otázku reprezentativity, i když autor explicitně uvádí, že vzorek reprezentativní není. Je možné, že respondenti, kteří se do online ankety přihlásili přes FB stránku mohou být nějak specifičtí vzhledem k cílové populaci a tudíž mohou být výsledky vychýlené? Bylo toto nějak rozvažováno a vzhledem k čemu jsou výsledky reprezentativní? Na otázku reprezentativity dat nelze úplně rezignovat, jinak jsou výsledky úplně k ničemu. Rozumím omezeným možnostem diplomanta, ale reflexe tohoto problému by měla být v práci alespoň rozpracovaná a argumentovaná. V práci chybí popsání postupu voleb při konstrukci dotazníku, chybí přiložený dotazník, není jasné, jak konstruovaný dotazník navazuje na teoretickou část, na kvalitativní část (pokud tyto části měly být provázané). Není jasné, proč nebyl stanoven jiný metodický postup analýzy dat než je analýza četností, zdůvodnění, že to je běžné v marketingovém výzkumu (např. s. 43) je v absolventské práci magisterského stupně nedostačující.

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Teoretická část je spíše určitým přívěskem empirické části a není v ní viditelně využita. Cíl stanovený v úvodu (prokázání uplatnitelnosti sociologických metod) pak v empirické části není reflektován vůbec a sleduje se jen úzký, aplikovaný cíl, stanovený v empirické části. V práci chybí kritéria pro stanovení uplatnitelnosti zvolených metod ve srovnání s jinými metodami.

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Skladba textu je problematická z hlediska jeho provázanosti i argumentace, která chybí v kritických bodech zpracování cíle práce. Struktura práce je logická z hlediska řazení hlavních částí práce (úvod, teoretická, empirická), jinak ale působí dosti šroubovaně až nelogicky. Zejména v teoretické části jsou obsaženy pasáže, které působí dosti zbytečně, a není jasné, jaký mají vztah k cíli práce (např. první odstavec v úvodu nebo kpt. 1 v teoretické části práce).

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vzhled autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

Teoretická část práce je silně nevyvážená a není z tohoto důvodu jako celek příliš kvalitní. První kapitola, Sociologie médií, o délce jednoho odstavce, čerpá pouze ze staré úvodní Giddensovy učebnice, což je nedostatečné. Není navíc jasné, proč ji vůbec autor vzhledem k cíli práce zařadil, odkazuje spíše k neznalosti oblasti sociologie médií, a jako taková tedy práci spíše škodí. Pokud obsahuje nějakou nosnou informaci, potřebnou pro empirické zpracování cíle práce, není jasné, proč není začleněna do jiné části. První část druhé kapitoly je obecným historickým přehledem vývoje sociologické aplikace v oblasti komerčně orientovaného měření audiovizuální tvorby a není dále v textu prakticky využita. Není například vůbec jasné, proč je zařazena kapitola o Nafzigerovi. Navíc je její podstatná část spíše shrnutím-referátem z jednoho zdroje (Ohmer 1991). O poznání kvalitnější je druhá část druhé kapitoly (2.2) sestávající z přehledu současných postupů a jejich aktuální odborné reflexe, ten však sklouzává do obecných, úvodních charakteristik obecně známých metod a diskusí v oboru (dotazník, focus groups, výhody a nevýhody online sběru vs. F-2-F atp.).

Zdroje mezi sebou nejsou konfrontovány, teoretická část není strukturována jako podklad k realizaci empirické části.

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

Značná část již byla řečena výše, v hodnocení metody a postupu.

Kvalitativní část je prezentována jako shrnutí asynchronní online diskuse snow-balem získaných šesti informátorů, není jasná metoda či nějaký strukturovaný postup.

Kvantitativní část je analýzou četností dat z neznámého dotazníku, na nereprezentativním vzorku, bez uvedení postupu a voleb přípravy a řešení. Analýza četností je provedena adekvátně.

Co do prezentace provedené analýzy tak empirická část práce neopravňuje možný dojem, že by k jejímu provedení bylo třeba studia (magisterské) sociologie.

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Práce nevztahuje výsledky empirické části práce k části teoretické, část Diskuse tedy chybí. Závěr se omezuje na shrnutí předchozího textu.

Není jasné, na základě čeho došel autor k závěru, že „lze potvrdit, že využití sociologických metod pro účely optimalizace audiovizuálního obsahu se projevilo jako efektivní.“ V textu pro to nejsou stanovena žádná kritéria.

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Práce nesplňuje kritéria odborného textu z hlediska adekvátnosti zpracování předchozího odborného zpracování daného tématu, z hlediska chybějící vazby mezi teoretickou a empirickou částí práce. Autor mezi sebou zdroje nekonfrontuje, velmi často není jasné, co je převzatá a co vlastní myšlenka, autor v textu chybí. V metodologické části autor také chybí, často používá neutrální vyjádření a není tedy jasné, co bylo volbou autora a co volbou zadavatele či konzultanta.

Rozsah práce splňuje, obsahově je práce ale podle mě dosti naddimenzovaná a při vyškrtání částí textu irelevantních vzhledem k cíli práce, by se její délka výrazně snížila (viz teoretická část práce).

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

Využití informační zdroje by mohly být širší, autor úplně opomíjí odborný, neaplikovaný sociologický výzkum audiovizuálního obsahu. Spíše než o kvantitu ale jde o kvalitu vzhledem

k cíli práce. I v aplikované sféře je zřejmě tento výzkum aktuálnější než Nafziger a Gallup. Autor používá převážně zahraniční literaturu.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

Po jazykové stránce je práce dobrá, členění textu nedává příliš smysl v teoretické části práce, kdy celá jedna kapitola má stejný rozsah jako podkapitola třetího stupně (x.x.x.x). Také mi nedává smysl členění textu do podpodpodkapitol čítajících jeden krátký, obecně formulovaný odstavec. Tabulky v kvalitativní části nejsou intuitivně srozumitelné (co reprezentují prázdné části tabulky?), grafická prezentace v kvantitativní části je adekvátní.

Další poznámky

Celkové hodnocení práce

Nehodnotím aplikační rovinu úkolu z hlediska zadání a efektivnosti či přínosnosti řešení pro zadavatele. Většinu aplikovaných úloh, a tato k nim bezesporu patří, lze zarámovat a zpracovat jako odborně relevantní úkol prokazující kompetence očekávané od absolventa magisterského studia sociologie. Hodnotím práci jako odborný výstup magisterského studia, který má prokázat schopnost zpracovat provázaný odborný text, reflektuje odborné zpracování tématu na úrovni magisterského studia, sleduje cíl, a prokazuje v průběhu řešení cíle osvojení pokročilé sociologické teorie (to je samozřejmě relevantní ve vztahu ke zvolenému tématu) a metodologie (zde autor bohužel zůstává na úrovni středoškolské statistiky). Práce těchto kritérií nedosahuje a proto ji nedoporučuji k obhajobě a doporučuji ji vrátit k přepracování, získaný materiál to podle mého názoru umožňuje.

Otázky a náměty k obhajobě

Jak lze využít sesbíraný materiál (1) za účelem analýzy odpovídající předchozímu odbornému zpracování tématu a (2) s využitím explicitně rozepsaných metodologických postupů přesahujících shrnutí diskusí (v kvalitativní části) a frekvence odpovědí (v kvantitativní části).

Datum: 28.1.2021

Podpis: